

fe Lugossy Laca a Quartnak

"Mit látsz, Laca?" fe Lugossy Laca a Quartnak

"Mit látsz, Laca?" Ezzel a mondattal kezdődött a magyar popzene egyik legfontosabb, vagy talán legfontosabb lemeze, Laca pedig a szállóigévé vált, halálpontos helyzetjelentéssel válaszolt 1983 reménytelen Kelet-Európájából: "Egy nagy segget látok!" A szentendrei képzőművészek Bizottság nevű szabadidős katasztrófazenekara első lemezével (Kalandra fel!) valahogy rést ütött a kultúrpolitika ostobaságfalán, megnyitotta az utat a Nagy Feró-féle Bikini, az Európa Kiadó és aztán a többiek előtt. A Bizottság egyik frontemberével, álbuddhista, viccdadaista szövegek szerzőjével, feLugossy Lacával beszélgettünk a szentendrei Korona étterem teraszán. Laca hatvan éves volt nyáron, ami miatt Budapest- és Szentendre-szerte ünnepelték kiállításokkal, performanszokkal, egy róla szóló folyóiratszám bemutatójával, ami egybeesett az első, forradalmi Bizottság-lemez megjelenésének huszonötödik évfordulójával.

Már tíz éve visszavonultan, Sárospatakon élsz. Illetve ez a visszavonultság csak a zenére igaz, hiszen festőként nagyon is jelen vagy. Úgy tűnik, mintha elmenekültél volna a rockandroll elől. Annak idején belefáradtál a Bizottságba?

Valahogy úgy alakult a konstellációja a Bizottságnak, hogy hat-hét év után abbahagytuk, ami részben az én számlámra írható, mert már nekem nem volt kedvem azt a fajta életformát folytatni, ami ezzel járt. Egy kicsit öregebb voltam a többieknél, ami akkor még nem tűnt föl, mert marha jól néztem ki, sokáig bírtam konzerválni magamban ezt a jólkinézést. De nagyon sok energiát bele kellett adni magába az utazásba, magába a létbe, és az volt nekem a kifogásom önmagammal szemben, hogy nem vagyok mindig jó. Az előadónak mindig nagyon jónak kell lenni, oda kell adni minden energiát. Amikor már munkává vált ez a dolog nekünk, tehát hogy koncertről koncertre jártunk és Nyugat-Európában turnéztunk, akkor bizony néha hát olyan rossz passzban voltam fizikailag vagy lelkiileg, nem tudtam önmagamnak tetsző dolgokat adni. Biztosan ez egyfajta hiúsági kérdés is, biztosan elnézőbb is lehettem volna magammal, de azt gondoltam, hogy mindig a legtöbbet és a legtöbb energiát kell kiadnom, hogy az a zene, az az előadás olyan legyen, hogy azokat az embereket, akik ott vannak, lenyűgözze.

Bizottságosként sosem láttalak színpadon, de a Batu Kármennel egyszer igen. Nagyon meglepődtem, hogy mekkora energiákat vagy képes felszabadítani magadból. Pedig már akkor sem voltál fiatal. Pusztító, önvesztélyes energiának láttam ezt, azt gondoltam, hogy ezt az embert ez el fogja pusztítani. Iggy Pop jutott eszembe, pedig te egészen más alkat vagy, és Iggy Pop teljesen elpusztíthatatlan látszik, te meg inkább nagyon sebezhetően látszotál.

Akkor már idősebb voltam, és mindent beleadtam, és azért nem csináltam tovább, mert úgy éreztem, hogy bele fogok pusztulni. Ha olyan kibaszott jó énekes lettem volna, mint amilyen

"Ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus"

Írta: Quart

2008. január 26. szombat - Módosítás: 2008. január 26. szombat

előadó vagy szövegíró, akkor talán húzhattam volna még. De zenében én sohasem voltam jó, csak elég jól tudtam előadni magam, azzal nyugöztem le a közönséget, hogy mindent beleadtam, és nem érdekelt, hogy a következő nap nem tudok majd lábra sem állni. De be kellett látnom, hogy nem lehet sokáig bírni. akkor már negyvenöt körül voltam, negyvenhat... jó hát sportolnom kelet volna, napi tíz kilométert futni vagy úszni, de ez nem fért volna bele az időmbe, vagy nem tudom, lehet, hogy akkor abba pusztultam volna bele. Engem a képzőművészetben is az energia foglalkoztat. Ha elmegyek egy kiállításra, rögtön kiszúrom, hogy melyik festményből jön a legtöbb energia. És akkor odaállok, és ebből töltődöm föl. A zenében is azt keresem, amiből árad az energia. És örületes energiák vannak a zenében, még egy Meredith Monkból is jön, pedig az meditatív zene. Az ifjúságnak az energiája jön, azért csinálják ilyen fiatalon az emberek a rockzenét. Most volt például Rolling Stones, abban még mindig olyan fiatalos energia van...

Eddig ahányszor beszélgettem veled, a Stonest mindig szóba hoztad. Ennyire erős befolyás volt annak idején?

Persze: a Stones, Zappa, a Velvet Underground, Captain Beefheart, Bowie, Iggy Pop vagy a T-Rex - az én fiatal koromban ezek hihetetlen fontos dolgok voltak. Ezek a zenék tudatmódosítók voltak, mind egy-egy utazás. Vagy mondhatom neked a Cant, ami szintén egy prehistorikus rockzene, amiből süttött ez a fajta energia, és a szabadság! Most néztem több anyagukat a YouTube-on, ha Holger Czukayra keresel, megtalálod. Utak, energiák és szabadságok. Én a hatvanas években voltam fiatal, és ez a generáció kapta ezt az áldást, ami ezekből a zenékből jött, és ez másfajta művészetek felé is nyitott, a film, a képzőművészet, ezek a társművészetek nagyon jól haladtak egy ideig, míg a zene aztán el nem üzletiesedett, de ez már később volt, minket annyira nem érintett, és nem is érdekelt. Ez a kultúra akkor egyfajta lélegzethez engedte jutni a fiatalokat.

Tizenéves korodban, Kecskeméten zenéltél már?

Igen. Az úgy volt, amikor az ef. Zámbóval találkoztam Kecskeméten, akkor ő már játszott egy beatzenekarban, Halloween vagy Rivers együttesnek hívták, úgy ismerkedtünk meg, hogy ült velem szemben, és lerajzolt egy lányt, és megkérdeztem tőle, hogy megnézhetem-e, és mondtam, hogy én is foglalkozom ilyesmivel. Fotós voltam, ezért megkérdezte, hogy van-e fényképezőgépem. Ott laktam az Aranyhomok mellett, és eljött hozzánk, látta, hogy van zongoránk. Ja, nálatok van zongora? Van. Gyakorolhatok néha nálatok? Persze. Mondtam, hogy délután nincsenek otthon a szüleim, akkor gyakorolhat. Hozott nekem egy Pistont, egy trombitát. Mert akkor a soul zene ment és Aretha Franklineket játszott meg Otis Reddingeket, és az igényelte a fúvósokat. Mondta, hogy tanuljak azon. És akkor azzal a Pistonnal kezdtem. Voltak ilyen kis házibulik, happeningek, ahol ő zongorázott, én trombitáltam. Aztán csináltunk együtt egy klubot, Purgatóriumnak hívták, amit két alkalom után bezárattak, mert túl meghökkentő dolgokat csináltunk. Oda hívtunk beatzenekarokat is, előadások, kiállítások nyíltak, játszottak Jimi Hendrixet. Amikor már itt Szentendrén, a skanzennél voltam éjjeli őr,

"Ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus"

Írta: Quart

2008. január 26. szombat - Módosítás: 2008. január 26. szombat

akkor a Wahorn hozott szaxofont is, tanultam azt is, de nem akartam hangszeres zenész lenni valójában. Mindig arra vágytam, hogy a színpadon előadó, ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus énekes legyek. Amikor elkezdtünk már itt komolyan dolgozni, a Jony hozott erősítőt, csak neki volt erősítője, egy Marshall, amivel tudtunk próbálni Horányi Sanyikáéknál, így alakult ki, aztán itt a Vajda Pincében elkezdtünk improvizatívabb zenéket játszani, és így jött, hogy csináljunk számokat. Akkor Bernáth(y) Maci is benne volt még, vele még Leninvárosban a gyári művésztelepen ismerkedtün meg, gitáros volt, és szerzett dobost, és elkezdtünk a Barlangban próbálni, megkatuk a művháztól a Barlangot, számokat írni. Kokó meg itt dolgozott a téren, kirakatot rendezett egy üzletben. Itt sétáltunk, a Kokó nagyon csinos volt, és én odamentem hozzá, hogy nem ülne le velünk itt a teraszon egy sörre, és megittunk egy-két sört, aztán mondtuk, hogy próba van, ó zenekar? kérdezte, és kiderült, hogy énekes, már volt akkor valami Töpörtyű zenekar, amiben énekelt, és akkor lejött velünk próbára, és elkezdett sikoltozni, és nagyon tetszett nekünk, és velünk is maradt.

Mikor kezdtetek rockzenekarként működni? Hogyan lett nevetek?

Ez úgy volt, hogy 1979-ben a Karthágó együttes meghirdetett egy tehetségkutató pályázatot. A srácok azt gondolták, hogy beneveznek. Az Öcsi találta ki ezt a nevet, hogy majd ott lesz a zsűri, és a zsűri majd zsűrizi a Bizottságot. Az volt a terv, hogy bejutunk a döntőbe valamilyen rockslágerrel, aztán a tévé előtt majd produkálunk valami érdekeset, meghökkentőt. Én ott sem voltam velük. Végül nem is sikerült, mert BB King-számokat próbáltak játszani a fiúk, ami nem tetszett a zsűrinek. De akkor már, mivel összeállt a csapat, elkezdtünk dolgozni. Waszlavik Gazember is benne volt az elején a zenekarban, de egy összeveszés után kiszállt. Ő jó haverságban volt Nagy Feróval, és elvitte neki a demót. A Feró meg hívott minket, hogy lépjünk föl a Fekete Bárányok koncerten a Hajógyári-szigeten, mint előzenekar. [A Fekete Bárányok koncert volt 1980 legjelentősebb rockmegmozdulása: a féllégális státuszban és sikerei csúcsán lévő Beatrice, a Hobo Blues Band és a P. Mobil hármas koncertje a Hajógyári-szigeten.] Negyven percet kapunk. Kimentünk a szigetre, Kokó se volt ott, valami más dolga volt, volt kilenc vagy tíz számunk, próbáltunk olyan érdekesen öltözködni... Ismertük mind a három zenekart, a Hobót, a P. Mobilt, a Ricét. A Ricét nagyon szerettük, játszottak sokat a Fiala Művészek Klubjában, sőt a Fölös Példánnyal, a Szkárosiékkel is föllépett a Rice, nagyon-nagyon előremozdító volt a Rice abban az időben. Tulajdonképpen már behozta azt a szabadságot, amire vágyott minden ilyen fiatalabb művész. Lelkes rajongók voltunk. Bár ők inkább a csövesek zenekara voltak, de belefért akkor.

A Hajógyári-szigeten a csövesek kevésbé voltak toleránsak veletek szemben.

Nagy tömeg volt ám ott akkor. Húsz-huszonötezer ember. Döbbenetes volt. Az első sorban nagyon ricések voltak, és vágták hozzánk a sörösüvegeket, hogy takarodjunk már le a színpadról. De furcsa módon ott annyiféle ember volt, egyetemi klubok szervezői, Pécsről, Miskolcra, Veszprémből, Győrből, hogy lejöttünk a színpadról, és máris kaptuk a felkéréseket. És elkezdtünk föllépegetni mindenfelé, vonattal utaztunk mindenhová, Pécsre, Szegedre

"Ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus"

Írta: Quart

2008. január 26. szombat - Módosítás: 2008. január 26. szombat

Győrbe, nagyon érdekes volt. Ez sarkallt arra, hogy számokat csináljunk, jobban kidolgozzuk a műsort, sokat próbáltunk, gondolkoztunk, kitaláltunk színpadi történéseket, így jött ez a fajta koncentrátabb munka.

A rockandroll...

Itt kaptunk a Rozgonyinétól lehetőséget, hogy a Barlangban legyen Bizottság klub. Megmozdult hirtelen minden. Ide is jártak ki egyetemisták, művészek Pestről, mi is játszottunk mindenfelé. A Müllerék akkor csinálták az URH-t, a Kontroll Csoportot. Akkor ők fölléptek a Wahorn pomázi műtermében Szilveszterkor nyolcvanban, akkor a Baksa-Soós Vera kihozta a Vágtázó Halottkémekeket. Nagyon összejöttünk velük, nagyon bírtuk a VHK-t. Volt egy olyan, hogy Bizottság, VHK és Rice az E Klubban. Ilyen szerveződések voltak. Játszottunk sokat a régi Egyetemi Színpadon. Akkor a Bódy csinálta a VHK-val a filmet, a Kutya éji dalát, aztán a Bódy látott minket, mondta bevesz minket is a filmbe. Aztán kinn az Ikarus művelődési házban voltak a nagy megmozdulások. Még a régi Ifiparkban is játszottunk, a Jégkrémbalet filmben is van egy jelenet, amikor az Ifiparkban játszunk.

Mindezek ellenére is meglepőnek tűnik, még huszonöt év távlatából is, hogy a lemezgyár szóba állt veletek. Hogy történt ez?

Meglepő volt. Ezt Wahorn Andris tudja jól elmondani, mert ő intézte, de el tudom én is. Volt az Ötödik Sebesség című rádióműsor. Ott kérdezték Wilpert Imrét a lemezgyártól, hogy most vannak új zenekarok, URH, Kontroll, Bizottság meg mindenféle, hogy miért nem adnak ki nekik lemezt. Erre a Wilpert azt mondta, hogy ő már fölkerítette a Bizottságot is, meg a Kontrollt is, de nem jelentkezik, meg mittudomén. Ezt a Wahorn hallgatta Pomázon, és másnap reggel fogta magát, bevitt egy kazettát a lemezgyárba, hogy Imre, hallottam a rádióban, mit mondtál, nekünk nem szóltatok, de itt a kazetta, tessék, jelentkezzünk. Aztán ha már ott volt, belehallgattak, és elkezdtek tárgyalni. Kiderült, hogy lehet belőle valami, de mivel nem vagyunk annyira képzett zenészek, inkább élőben vegyünk föl ezt a lemezt. Végül ez a felvétel ugye Gödöllőn lett, két koncertet rögzítettünk, és abból lett a lemez.

Nem szólt bele semmibe a lemezgyár? Erdős Péter szigorú cenzor hírében állt.

Tulajdonképpen nem nagyon szóltak bele, tizenhét vagy húsz számot vettünk föl, és abból válogattuk ki... Tulajdonképpen egy dologba beleszóltak, volt egy rész a Bestiában, a szükségállapotos, és azt nem engedték, de azt sem vettük ki, hanem fordítva játszottuk le, így próbáltuk a cenzúrát valahogy kikerülni. És hát beleszóltak a borítóba a csillag miatt. A csillagot nem engedték. Erre találtam ki, hogy a márciusi ifjak a múzeum előtt esernyővel álltak, mondtam az Andrásnak, hogy tegyen rá esernyőket, az is forradalmi jelkép. Így lett az esernyő.

"Ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus"

Írta: Quart

2008. január 26. szombat - Módosítás: 2008. január 26. szombat

Óh, hát ilyen megfejtése van az esernyő-motívumnak? Sosem gondoltam volna. Inkább a híres dadaesztétikai szépségdefinícióra asszociáltam, hogy találkozik a varrógéppel a boncasztalon. Ezek szerint ez a sorok közti, szimbólumokkal folytatott szabadságharc végigvonult a lemezen?

Igen, voltak ilyen utalások. A direktebb fogalmazást már nem hagyták. A Békásmegyer sem került föl a második lemezre, csak a filmen van.

"Tipikus mai munkaerő vagyok, a békásmegyeri rabszolgatelepen lakok" - csoda lett volna, ha ezt átengedik.

Nem is emlékszem már, hogy pontosan hogy volt. Nagyon érdekes volt az akkori szelektálás. Például nem engedték, hogy a szövegeket leírjuk a belső borítóra. Hiába mondtuk, hogy Frank Zappa is leírja. De valamiért ezt nem engedték, inkább azt mondták, tegyünk rá fotót, sok fotót. Valamiért nem szerették a szövegeket, az mindig gyanúsabb volt.

És hogyan került a lemez elejére a híres "Mit látsz Laca" mikrodialógus? Tényleg egy nagy segget láttál?

Ezt egy abszurd közjátéknak gondoltam ki annak idején, hogy a Putty-putty című számot valahogy felvezessük, ezért megkértem Andrást, hogy kérdezze meg

tőlem, hogy mit látok, amikor eltakarom a szemeimet egy pillanatra a kezeimmel, aztán ez meg is történt, de mivel jó nagy kavarodás volt a színpadon, kénytelen volt

a leghatározottabban feltenni a kérdést, amely engem is arra inspirált, hogy visszaüvöltem a választ, ami nagyon jól bejött. Mi is neveltünk egy

nagyot rajta, nem gondoltunk arra, hogy ez szlogen lesz, hogy emblemikus jelentése lesz, hogy minimális fantáziával is lehet valamit e kissé nyers

dialógus mögé gondolni. Akkor minden olyan látszatnormálisnak tűnt, kellett bele egy kis látszatabszurd.

Érezhető volt akkor, hogy ez a lemez valamiféle fordulatot hozott? Legalább ebben az underground körben.

"Ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus"

Írta: Quart

2008. január 26. szombat - Módosítás: 2008. január 26. szombat

Igen, volt ilyen érzés. Mi úgy mondtuk, hogy most progresszív hullám van. És jó volt benne lenni. Mert tényleg olyan inspiráló időszak volt ez, egyszerûen érezni lehetett a pezsgést, a reményt, ahogy az ember leült így borozgatni akár a Fiatal Mûvészek Klubjában, szóval lelkesítő időszak volt. Nagyon jó időszak volt. A zenélés sem volt még munka, inkább olyan szabadidős tevékenység volt, ahogy neveztük.

De később mégis beleuntál ebbe a hobbiba. Munkává vált.

1985-ben, amikor elkezdtünk turnézni Nyugat-Európában, Németországban, mindenfelé, mûvészklubokban, az már munka volt. A Vágtásokat meg minket nagyon hívtak. Kinn voltunk Roskildében is 86-ban.

Tehát a Bizottság bezárása valamiféle életmódváltási kísérlet is volt a részedről?

Vissza akartam állni erre a szabadidős zenekari tevékenységre. Így még dolgoztunk egy darabig. Nekem volt erre igényem. Megcsináltam a Batu Kárment is. Maga a zenélés még nagyon izgatott, meg a számok készítése, a színpad. Aztán inkább maradtam a performansznál, mert azt mégis ritkábban kellett csinálni, Szirtes Jancsikával, időnként bevontunk persze zenei akciókat is, barátainkat. Ebből jött a Himnusz meg az Új Modern Akrobatika. Akciózenélésnek mondanám ezt, nem voltak próbák, teljes improvizáció volt, megbeszéltük az alapvető irányokat, merre fejlődjön a zene, milyen színpadi mozgások legyenek.

A szövegeid nekem mindig improvizatívnak tûntek, olyasminek, mint a szürrealisták automatikus írása, vagy mint Dixi örült, spontán versbeszéde. Wahornról tudom, hogy nagy rajongója volt Dixinek.

Igen, ezt a fajta gyakorlatot szereztem meg én is, még akkor nagyon jó memóriám volt, meg tudtam jegyezni, előadás közben átírtam a szövegeket.

Leírtad őket?

Leírtam időnként, persze.

Ma is írsz ilyen szövegeket? Vagy kellett a színpad, a közeg?

"Ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus"

Írta: Quart

2008. január 26. szombat - Módosítás: 2008. január 26. szombat

Igen, igen, ma is írok, de kellett az a közeg, nagyon kellett. Itt ültünk, dumáltunk, a Koronában vagy a Gombában, a Kedvesben, nagy baráti társaság, szerettem előjönni ezekkel a szövegekkel, szerettem, ha élvezik a barátaim ezeket. Volt, hogy csak úgy kitaláltam, utána jegyeztem le, volt, hogy meg volt írva, de a szituáció átalakította egy kicsit.

Ma van ilyen közeged? Vagy ez az egész egy időszakhoz, és ehhez a helyhez, Szentendréhez kötődött?

Nagyon ide kötődött. Ilyen köröm ma már nincs. Ott, Patakon is van két-három barátom, akiknek szoktam ilyen szövegeket mondani, de olyan bulik már nincsenek, mint itt. Hogy itt két asztal össze kellett tolni, mondjuk a Galéria presszóban, itt ültünk, jöttek emberek, beszéltem mindenféléről, tévésorozatokról, és jöttek, beszéltem nekik, nem tudtak mit kezdeni a szituációval. Aztán volt, hogy az Öcsiékkal néztünk tévét, szlovák tévéket, én meg fordítottam, nyilván tök mást, mint amiről szó volt, de amiket mondtam, valahogy mindig passzolt a szituációhoz, és vicces volt. Ezt a fajta élénk, szatirikus, ironikus dolgot szerettem. A szövegeimnek mindig volt egy ilyen iróniája, öniróniája. Itt, Szentendrén jól éreztem magam mindig, úgy érzem, hogy szeretnek. De ez ma már nem az a Szentendre, ami volt. Nekünk ismerősünk az Attila, a Korona tulajaja, azért ülhetünk itt, különben már nem nagyon engedhetnék meg magunknak, csak tőle baráti áron kapjuk az italt meg a kaját.

Hat-hét évvel a Bizottság feloszlása után volt még egy lemez, a Laca-Kokó-Jony-Wahorn: Edd meg a fényt!, amely egyfajta utó-Bizottság-lemeznek is beillett. Ha ef. Zámbó benne lett volna, akkor Bizottságnak is hívhattuk volna. Nekem mindig az volt a gyanúm, hogy direkt ezért nem is került bele. Hogy ne lehessen Bizottság újra.

Az Edd meg a fényt! elég jó lemez volt szerintem, de élőben már nem tudtuk előadni. Én csináltam még a Batu Kárment. Aztán Wahorn kiment Amerikába, én 97-ben Sárospatakra költöztem, de még akkor is próbáltunk csinálni zenéket, kazettákat küldözgettem neki, ő meg kint a stúdióban dolgozott vele, egyszer telefonba is énekeltem valamit, de végül nem lett ezekből semmi. Aztán amikor az Andrással és az Öcsivel csináltuk talán 2001-ben a Budapest Galériában a Három karma című kiállítást, akkor volt úgy, hogy arra csinálni akartunk egy anyagot. Az az Öcsin múlt, nem ért rá. András jött Amerikából, én meg Sárospatakról, Jony ott volt. Csináltunk is számokat hárman. Öcsi megjött, odaült a szintetizátorhoz, de állandóan hívták telefonon, úgyhogy az András azt mondta, hogy hagyjuk abba. Illetve négy-öt számot ebből az anyagból fölhasználtam később egy filmhez, amit a Szirtessel csináltunk. Öcsivel egyszerűen nem jött össze. András hozott mindent, stúdiócuccokat, mert úgy volt, hogy csinálunk ötven-száz számot. Hoztam szövegeket, de nem jött össze. Láttam, hogy nem megy, nem érdemes erőltetni. Végülis ennyi volt. Most már hogy a Jony nincs is, nekünk nem lehet már összeállni. Nem is kéne. Sorsszerűen így alakult: ne erőltessük. Sok mindenben benne vagyok, kiállítok, performálok, csinállok kis videófilmeket...

"Ilyen őrjöngő, ilyen pszichedelikus"

Írta: Quart

2008. január 26. szombat - Módosítás: 2008. január 26. szombat

Hármótokra mindenki úgy gondol, mint a három testőrré: Wahorn, Laca, Öcsi. Valami nagyon szoros kötelék volt érezhető köztetek. Ez működik ma még?

Hát... Szerintem mi nagyon szeretjük egymást, de már teljesen más időket élünk, másképpen alakult a Bizottság utáni életünk, de azért próbálunk együtt is csinálni dolgokat, aminek már nincs akkora intenzitása, mint a nyolcvanas években. Nemrég kitaláltam egy olyan dolgot, hogy mindannyiunknak van már számítógépe, emailen küldözgethetjük a dolgot: írjuk meg a Bizottság történetét. Én elkezdem. András nem szeret írni, az Öcsinek nincs idege ahhoz, hogy leüljön a számítógép elé. Pedig baromi jó ötlet lett volna, hogy így írjuk meg a Bizottság történetét, mintha leveleznénk, kinek mi jut eszébe egy-egy helyzetről. De visszamondták, azt szeretnék, hogy én írjam meg, de én egyedül nem akarom, én azt szeretném, hogy hárman dolgozzunk együtt, úgy mint régen. Nagyon sok kép- és hanganyagunk van, amit még ki lehetne adni dvd-n. De nem tudom... Valahogy... ha ketten kitalálunk valamit, akkor a harmadiknak biztosan nem tetszik. Nem tudunk már úgy dolgozni, mint a nyolcvanas években. Mindenkit elvitt a saját sorsa, saját élete. Pedig szép könyvet lehetett volna csinálni belőle.

Hónapokkal ezelőtt volt egy Wahorn-interjú a Narancsban. Nagyon ijesztő volt. Mintha az András teljesen megrogyott volna. Pedig róla gondoltuk volna legkevésbé.

Nagyon sok hasonlóság van köztünk, de részben meg egymás ellentétei vagyunk. Ez a helyzet nagyon tudott inspirálni, hogy együtt találjunk ki dolgokat. Én megértem Andrást, mert ő is küzd önmagával és a körülményeivel, mint ahogy mindannyian. Engem jobban zavar, hogy ilyen ismert vagyok, az a jelszavam, hogy ne légy híres. Nem tartom magam olyan okos embernek, aki megmondja, hogy mit hogy kéne... Zavar, hogy hatvan éves vagyok, és ünnepelnek engem, és ilyen tömegkommunikációs helyzetek vannak.

De képzőművészként mégis az ismertségedből, a nevedből kell megélned.

Persze. Van egy ismert nevem, azt mondják. De nem azért festek, hogy ismert legyek. Persze, ebből élek, és nagyon jó, ha megveszik a festményeimet, de tizenhét éves koromban kitaláltam ezt magamnak, és azóta csinálom. Szerényen, de megélek. Nem akarok gazdag lenni. Ezt a zakót is most vettem évek óta először nyolcezer forintért. Korábban mindig csak ezer forintért turkáltam... bár ez is úgy néz ki, mint ha turkáltam volna. A szerzés nem érdekel. Nem tudom, milyen tárgyakat kéne nekem még megszereznem. Annyi mindenem van, a képek...